

Els animals en l'entreteniment

INTRODUCCIÓ

Quan arriba el temps lliure ens agrada poder gaudir d'una bona estona jugant, rient i fent activitats que ens diverteixin. De vegades ens porten al circ, al zoo, a l'aquari o a veure una pel·lícula en la qual els animals són els protagonistes. Però sabem realment com han arribat aquí i la vida que porten?

Els animals als zoos es passen la vida sols en recintes molt petits comparats amb els seus territoris en la natura. Als circs, viuen en camions-gàbies i només els treuen per a ensinistrar-los amb fuetades i crits per a fer les funcions. Els animals "actors" són separats de les seves mares quan són nadons i després els usen com si fossin joguines.

Altres animals com els bous i les vaques són utilitzats en les festes dels pobles sense tenir en compte la por que passen i el seu patiment. També hi ha esports en què es maltracten animals com l'hípica, la caça i la pesca. Podem trobar formes de divertir-nos sense fer patir a ningú? La resposta és sí.

QUÈ ÉS EL SECTOR AUDIOVISUAL?

Has vist mai una pel·lícula on surten animals? De segur que t'han encantat els animals que sortien i has rigut amb ells, t'has emocionat, has patit una mica i, fins i tot, t'han provocat molta tendresa. Però, t'has parat a pensar en tot el que hi ha darrere de les càmeres? En els rodatges amb animals per al cinema, la televisió, la publicitat o la moda no es tenen en compte les greus conseqüències físiques, psicològiques i emocionals que pateixen els animals "actors" que s'utilitzen.

Per a poder fer pel·lícules o anuncis s'han d'obtenir animals, als quals se'ls mantindran tancats en gàbies la resta de la seva vida. Després s'han d'aconseguir ensinistrar, transportar-los als platós i escenaris, obligar-los a fer allò que volen els guionistes.

Hi ha empreses dedicades a la cria d'animals per a aquesta finalitat, encara que també els lloguen els zoos, circs i particulars.

L'ensinistrament al que són sotmesos els animals per a que actuïn, especialment quan són obligats a fer coses impròpies de la seva espècie, solen basar-se en el control per fam i en la violència física.

Quan els animals creixen i es fan grans manegar-los resulta més complicat i perillós i els explotadors acaben desfent-se d'ells venent-los a circs, zoològics, particulars o confinant-los a una gàbia fins que moren. També obliguen a les femelles a tenir filles i fills per a prendre'ls i vendre'ls o ensinistrar-los i perpetuar el negoci.

QUINS ANIMALS S'USEN?

Els animals salvatges més utilitzats per a fer pel·lícules o publicitat són els elefants, els grans felins com els lleons, els tigres i les panteres, els primats i els óssos. També és freqüent veure zebres, girafes, llops, cocodrils, iguanes, mussols, guacamais, búfals, cavalls, gossos i qualsevol espècie animal.

GRANS FELINS

Els lleons són animals altament socials que viuen en grups d'entre 2 i 20 individus. Són animals molt gregaris i es mostren actius a la nit, mentre que durant el dia descansen o es relacionen amb altres. Abans de parir les lleones s'aparten del grup durant unes setmanes. Viuen en territoris d'entre 26-226 km.

Els tigres, al contrari, romanen solitaris la major part de l'any. Només s'ajunten per a procrear. El territori d'un tigre es pot estendre de 20 a 180 km². El seu cos està dissenyat per a córrer, trotar, saltar i enfilarse als arbres, i també per nedar distàncies considerables. Els tigres es troben en greu perill d'extinció.

Els grans felins són dels animals que mostren més nivells d'estrès i problemes psicològics quan estan en captivitat.

El normal és obligar a diversos tigres a viure junts i fer-los compartir espai també amb exemplars d'altres espècies de felins. En captivitat aquests animals no poden realitzar l'exercici físic que necessitarien i que farien en llibertat. Els tigres en captivitat solen patir estrès, frustració i ser víctimes de comportaments estereotipats. Per evitar atacs i facilitar el seu maneig, és freqüent sedar-los, extirpar-los urpes o tallar-los els ullals. La desungulació és una pràctica molt dolorosa que consisteix en tallar-los la tercera falange de cada dit fins a l'articulació, amputant també os, nervis, lligaments i tendons.

ELEFANTS

Els elefants són animals socialment complexos, altament intel·ligents i vigorosos. S'organitzen en bandades de diverses dotzenes de membres estructurades generalment al voltant d'un **matriarcat**. Viuen en una xarxa social àmplia que inclou familiars, família llunyana, grups, clans, i fins i tot estranys. Els elefants són nòmades, viuen en amplis territoris i poden recórrer entre 20 i 50 quilòmetres en un sol dia. Els agrada molt l'aigua i estan en contacte amb ella tanta estona com els és possible tenint un paper important en les seves vides socials i la seva higiene. Passen 20 hores al dia explorant el seu ambient, buscant aliment, socialitzant, cuidant de les seves cries. Els elefants tenen capacitat per utilitzar eines, una llarga memòria, i fins i tot ploren la mort dels seus familiars.

Els elefants no poden adaptar-se a la vida en captivitat on la seva existència natural es veu afectada a tots els nivells. El transport, la falta d'espai, l'aïllament social i l'entrenament, tenen greus efectes físics i psicològics sobre ells. No tenen l'oportunitat de desenvolupar la seva vida social, ja que se solen mantenir sols o en grups petits i artificials. És freqüent observar elefants balancejant-se i espolsant-se constantment embogits per la falta de llibertat i de coses per fer.

PRIMATS

Els primats solen viure en grups socials molt complexos i tenen capacitats cognitives altament desenvolupades. Els babuïns i els ximpanzés són les dues espècies de primats més utilitzades en produccions audiovisuals.

Els ximpanzés viuen en grans grups de fins a 100 individus. Les cries passen els dos primers anys de la seva vida en contacte físic gairebé permanent amb les seves mares. El seu avançat desenvolupament cerebral no només els ha ajudat a millorar els seus moviments i a trobar menjar, sinó també a desenvolupar altres habilitats com la fabricació i maneig d'eines.

Els i les investigadores han identificat en els ximpanzés comportaments com ara la reconciliació, l'aliança o el sabotatge que es pensaven que els feien només els éssers humans. Fins i tot poden ser manipuladors i mentiders. També, afirmen, que són éssers sensibles i amb personalitats diferents. A que això no us sorprèn? Els ximpanzés comparteixen amb nosaltres el 98% dels gens. Tenen consciència de si mateixos, capacitat simbòlica i cultura que transmeten de generació en generació; fins i tot, tenen algunes habilitats de memòria matemàtica millors que les nostres.

Aquests animals són dels més utilitzats en la indústria cinematogràfica i en publicitat. Vestits i obligats a actuar en ambients humans, els primats des de fa dècades han estat víctimes de tot tipus de burles i humiliacions.

Els primats emprats en la indústria audiovisual en ocasions són capturats del seu hàbitat natural, però encara que siguin nascuts en captivitat solen ser separats de les seves mares a una edat molt primerenca i mantinguts en aïllament. La vida que porten en captivitat implica que pateixen d'una llarga sèrie de problemes psicològics i físics. A més, quan arriben a la maduresa sexual, o edat adulta, ja tenen un tamany i una força que comporten un perill greu, a més, la frustració fa que puguin tenir comportaments agressius de manera que, per evitar conflictes, els deixen d'utilitzar.

L'ús de primats a la indústria de l'espectacle té efectes negatius per a la conservació d'aquestes espècies i fins i tot fomenta el seu tràfic.

ÓSSOS

Els óssos són àgils escaladors i passen la major part del seu temps sols i en moviment a la recerca d'aliments.

Els óssos bruns, l'espècie d'ós més utilitzada en la indústria audiovisual, viuen en àrees muntanyoses poc habitades, tranquil·les i amb escassa presència humana. Viuen en territoris d'entre desenes de metres quadrats i centenars. Solen ser nocturns o crepusculars, en part per eludir la presència de l'ésser humà. L'activitat diürna dels grups familiars gira al voltant de la recerca d'aliment i, en moments de relativa calma, els ossos practiquen diferents jocs: corren, salten, s'enfilen als arbres, fan servir branques, troncs o pedres i juguen a barallar-se. Tots els óssos caminen de quatre grapes. Quan un ós s'atura i es posa dret és un senyal d'avertiment i està avisant per a que el deixin en pau i no el facin empenyar.

Els óssos tenen la necessitat d'hivernar durant els mesos més freds de l'any. Cerquen un cau de difícil accés i molta vegetació per a que ningú no els destorbin. Durant aquest període de letargia és quan la mare pareix i alleta els cadells.

En captivitat no poden fer cap de les seves activitats quotidianes, a molts ni tan sols els permeten hivernar. Els óssos solen mostrar estereotípies, que són unes conductes repetitives, realitzades de forma invariable sense cap objectiu, fruit de l'estrès que provoca viure en petits tancats i buits d'estímuls o quan passen les nits tancats a l'interior.

COM ELS TRACTEM?

Els animals usats en produccions audiovisuals son separats de les seves famílies, privats de llibertat, amb restriccions de moviments i impossibilitats per a fer els seus comportaments naturals, físics i socials. Les condicions ambientals i psicològiques antinaturals en què són obligats a viure aquests animals els poden causar traumes i problemes psicològics de per vida.

Per ensinistrar-los és sovint necessari recórrer a la violència (mitjançant, per exemple, cops, collarets de càstig o fins i tot descàrregues elèctriques) i a la manipulació per fam, una tècnica que implica mantenir l'animal en dejú per que successivament obeeixi a les ordres del seu entrenador a canvi de menjar.

Normalment separen els cadells de les seves mares quan són molt petits per a criar-los amb biberó i així, els cadells, pensen que els ensinistradors són la seva mare i aconsegueixen que els obeeixin. L'ensinistrament comença ensenyant els petits a no fer els seus comportaments instintius i naturals com mossegar, vocalitzar o netejar-se.

Quan arriben a la maduresa sexual aquests animals sovint es tornen agressius, inclús amb les persones que els han criat des de petits.

Per evitar que quan es defensen facin mal als i les humanes a molts d'aquests animals els treuen les ungles i els llimen els ullals. També són sedats per a enregistrar les escenes més difícils.

El temps en què un animal pot ser utilitzat per a filmacions és força curt. Alguns moren abans de ser adults i els que serveixen per a actuar són explotats fins que ja no els poden manejar amb docilitat i, generalment, acaben els seus dies en una gàbia. Alguns animals són utilitzats pels explotadors per a la reproducció.

QUÈ ÉS LA CAÇA I LA PESCA?

La caça mata 25 milions d'animals cada any a Espanya. Els peixos, mol·luscs i crustacis afectats per la pesca es compten per centenars de milions.

La caça és una activitat que afecta directament a tots els animals de les espècies catalogades com a cinegètiques. Cinegètiques vol dir tots els d'animals que algunes persones han decidit que poden ser caçats. També afecta els gossos que són explotats pels caçadors i a altres animals que viuen al bosc i els seus hàbitats, perquè els dies de cacera els provoquen molta por i estrès amb els trets, els gossos perseguint qualsevol animal i els crits embogits dels caçadors. També contaminen amb el plom dels cartutxos tant el boscos com els animals i de vegades els maten només per trobar-se'ls per on ells passen.

La caça també és perillosa per als éssers humans: boletaires, excursionistes, ciclistes, naturalistes i qualsevol persona humana que estigui passejant pel bosc en dia de caça.

La pesca recreativa o esportiva consisteix en capturar peixos extraient-los de l'aigua, deixant-los morir o retornant-los a l'aigua ferits. I això ho consideren un esport!.

QUINS ANIMALS S'USEN?

Els animals que més maten en les caceres a Catalunya són els tords, els conills, els tudons, les perdius, els estornells i els senglars. I els que consideren més valuosos i desitjables de matar són els llops, els cérvols i les daines. Però també es maten guilles, guatlles, gavines, fredelugues, cabirols i molts altres animals, només pel plaer de matar. Una altra de les espècies d'animals més usades per a la cacera són els gossos. Els gossos emprats pels caçadors, majoritàriament, són considerats eines o instruments per a facilitar la captura dels animals que seran morts. Fora de l'estat espanyol es maten lleons, tigres, elefants, nyus, gaseles, cocodrils, rinoceronts i moltes altres espècies d'animals no humans. Pràcticament totes les espècies de peixos poden ser pescades, tret d'aquelles que es troben en perill d'extinció que només les poden matar els pescadors professionals en èpoques determinades. Hi ha algunes espècies de peixos d'altres països que van ser introduïdes als nostres rius i llacs pels éssers humans i són considerades espècies invasores. Sovint se les mata perquè no són autòctones i l'administració les considera un perill per a les que sí ho són, sense tenir en compte que matar-los no és ètic i que els animals d'aquestes espècies no van venir sols, que la responsabilitat és exclusiva dels humans.

COM ELS TRACTEM?

Els animals salvatges fan la seva vida amb normalitat fins el moment que són descoberts pels caçadors i comença la persecució imparabile, acompanyada de la cridòria eixordadora generada pels humans i els gossos. Por, estrès, angoixa i esgotament són les sensacions i emocions que manifesten durant l'empaitada. De vegades els animals salvatges aconsegueixen escapar, però si han estat ferits agonitzaran fins la mort. D'altres vegades en la fugida desesperada creuen carreteres i moren atropellats en greus accidents de trànsit que fereixen i maten també a persones humanes.

Hi ha granges on crien perdus, conills i llebres que són amollades perquè les maten els caçadors. Les vides a les granges són dures i tristes. Neixen, els engreixen fins els dos mesos als conills i fins els quatre a les perdus i les deixen anar als vedats de caça, on les mataran en el moment de l'amollament o bé en la temporada següent.

La guineu, els còrvids i, en alguns territoris de l'estat espanyol, els gossos i els gats domèstics són espècies que es poden matar sense cap problema legal dins dels vedats. Altres animals com les rapinyaires, els linxs, fagines, gats mesquers o gats salvatges que estan protegits també són capturats i moltes vegades morts de forma fortuïta o intencionada i, sovint, amb mètodes il·legals.

Hi ha diferents modalitats de caça que impliquen tortures als animals abans de matar-los. Per exemple la caça de guineus amb gossos de cau, la caça amb arc o el tir al colomí.

Altres animals afectats per la caça són els gossos que els caçadors utilitzen per a rastrejar, perseguir, atrapar, assetjar i recollir els animals que volen matar. Aquests gossos tenen una vida molt dura i no són ben tractats per alguns dels caçadors. Sovint els tenen tot l'any tancats en gàbies petites o encadenats, la qual cosa els impedeix cobrir les seves necessitats més bàsiques i els aïlla, impedit que convisquin amb altres animals de la seva espècie, i així queden atrapats en la solitud, la tristesa i la intempèrie passant fred i calor, o bé, es barallen amb els seus companys de gàbia com a resposta a les seves frustracions. Mai els treuen a passejar, només surten quan és temporada de caça, i quan no són bons per a caçar, o es fan vells, són abandonats o matats pels mateixos caçadors.

La vida d'un gos usat per a la cacera comença quan neix. El més habitual és que als pocs dies del naixement els cadells siguin separats de les seves mares amb el patiment que suposa per als petits i per a les mares aquesta separació forçosa. Els i les petites no considerades aptes per a la venda acostumen a ser eliminades sense compassió.

Generalment, les gosses més aptes per a la cria són inseminades artificialment dues vegades l'any durant uns 10 anys per a obtenir gossos amb les millors qualitats per a la caça. En el moment en què ja no els serveixen, a causa del desgast biològic de tant parir, són abandonades o mortes.

L'ensinistrament per a la caça és una activitat que causa gran sofriment i ansietat als gossos. El gos és obligat des que és molt petit a acatar totes les ordres que li són donades. Per això, de vegades, se sotmet al gos amb dolor físic perquè n'aprengui. Alguns caçadors els ensinistren en velocitat i resistència lligant-los a un vehicle motoritzat i fent-los córrer darrere el cotxe durant quilòmetres. Els animals que consideren que no són bons per a caçar els maten.

Durant la cacera, alguns gossos acaben ferits pels mateixos senglars, altres acaben despistats per l'esforç i els quilòmetres que han fet i no són capaços de trobar la seva canilla. Si són gossos que no "paguen la pena" els caçadors no s'esforcen en recuperar-los i els deixen vagarejant per les muntanyes i carreteres fins que troben la mort per inanició o sota les rodes d'un cotxe. Cap al febrer, que acaba la temporada de caça, l'índex d'abandonaments i gossos trobats assassinats s'incrementa.

La pesca esportiva, en qualsevol de les seves modalitats, provoca gran patiment als peixos. La forma clàssica és una modalitat que provoca la mort dels peixos després de ser capturats i extrets de l'aigua perquè no poden respirar. L'anomenada pesca sense mort, és més cruel si cap, ja que els peixos, un cop es claven l'ham, els treuen fora de l'aigua on no poden respirar i moments després són retornats a l'aigua. Ambdós tipus comparteixen les mateixes causes de patiment dels peixos tret de l'objectiu final de la mort. Els peixos tenen molta sensibilitat a la zona on se'ls clava l'ham i per això senten molt dolor en clavar-se'l.

En la pesca sense mort el patiment dels peixos és molt gran i un 40% d'ells acaben morint després de ser retornats a l'aigua. Una de les causes més freqüents de mort és per l'estrès que viuen en resistir-se a ser pescats. Aquest esforç tan intens fa que els músculs no rebin prou oxigen i això desencadena uns canvis metabòlics que creen greus desequilibris químics en la seva sang i acaben matant-los.

L'altra causa de mort són les ferides que els fan amb els hams quan els pesquen. Les més mortals resulten quan els enganxen per les brànquies o l'estómac.

En la pesca clàssica l'estrès és igual d'alt que en la pesca sense mort i les ferides que els provoquen fan igual de mal però moren més ràpid.

Altres causes de patiment que es donen en ambdues modalitats són l'exposició a l'aire, la temperatura més alta de la superfície i la manipulació que els genera més estrès encara. També els afecten els canvis de pressió al pujar-los a la superfície de l'aigua que

pot fer que se'ls infla massa la bufeta natatòria. I el maneig i contacte del cos dels peixos amb superfícies eixutes, com les xarxes, pot llevar-los les mucoses desprotegint-los contra bacteris i infeccions de la pell.

QUÈ PASSA AMB EL MEDI AMBIENT?

Cada any la caça mata uns 25 milions d'animals considerats caçables a l'estat espanyol. S'ha d'afegir la pèrdua de milers de vides d'animals d'altres espècies pels efectes indirectes com el furtivisme, els amollaments, la introducció d'espècies foranes, els enverinaments, els tancats o els accidents de trànsit.

L'amollament de milions d'animals criats en granges per a la seva matança immediata als vedats provoca greus desequilibris en els ecosistemes desplaçant i danyant a les poblacions autòctones, contribueix a la contaminació genètica d'algunes espècies i a la propagació d'altres espècies foranes a les quals acusen d'invasores i les administracions opten per resoldre el problema massacrant-les a mans de caçadors i pescadors.

La sobrepoblació de determinades espècies, en molts casos, és fruit dels amollaments o de l'alimentació suplementària dutes pels caçadors. També passa perquè els animals més buscats per a matar són mascles adults que convertiran en trofeus. Un altre factor que provoca sobrepoblació és l'extermini dels predadors naturals a mans dels caçadors i pescadors deixant la cadena alimentària descompensada.

Un altre problema ambiental es deu a l'ús de cartutxos de plom que malgrat estar prohibits en molt espais naturals s'usen sovint i causen el plumbisme, una intoxicació per plom que porta a la mort per enverinament a milers d'aus aquàtiques en menjar-se els perdigons i ploms de pesca abandonats als fons de llacs i aiguamolls on s'alimenten.

QUÈ PASSA AMB ELS DRETS HUMANS?

La pràctica de la cacera posa en risc a totes les persones que volen gaudir de la natura fent esport, observant ocells, recollint bolets o fruits del bosc, fotografiant animals i plantes, passejant, etc.

Els caçadors impedeixen fer un ús segur i tranquil de la natura posant en risc la integritat física de les persones no caçadores que sovint es veuen amenaçades o coaccionades quan els caçadors consideren que se'ls molesta per a matar i per la possibilitat, real, de rebre l'impacte dels trets de forma accidental.

També obliguen a canviar les rutes tancant carreteres i camins o posant tanques de filferro o directament no deixen passar per determinats espais on ells estan caçant.

A l'estat espanyol durant el període de 2003-2012 van haver una mitjana anual de 55 persones mortes i més de 5.000 ferides víctimes de la cacera, la meitat de les quals van ser per trets d'escopeta.

QUÈ SÓN ELS CIRCS AMB ANIMALS?

Segurament quan eres petit alguna vegada et van portar al circ a veure les actuacions dels lleons, elefants, tigres... i et semblava meravellós veure aquells magnífics animals tan a prop fent aquelles coses tan divertides.

Però el que ningú no et va explicar és que aquells animals que pugen en bicicleta, fan tombarelles o salten cercles de foc, no són gens feliços i viuen atemorits i sense llibertat. Els circs sempre estan en ruta, no tenen un lloc fix per a viure, el que fa impossible que els animals tinguin espais i grups socials adequats a la seva naturalesa. Aquests animals utilitzats en els circs passen la major part de les seves vides dins de petits gàbies i remolcs o encadenats i viatjant constantment.

Afortunadament a Catalunya, a les CCAA de Balears, Galícia, Murcia, Euskadi i el País Valencià i a d'altres ciutats de l'estat espanyol, ja no es poden fer espectacles de circ amb animals salvatges, però encara hi ha molts llocs on hi ha gent que gaudeix d'aquesta forma de maltractament als animals.

QUI SÓN I QUÈ ELS PASSA ALS ANIMALS QUAN VIUEN AL CIRC?

ELEFANTS

A la natura viuen en bandades de fins a 80 individus i estableixen estrets lligams entre ells, fins i tot ploren la mort d'un o d'una companya. Són animals nòmades i d'una gran intel·ligència. Necessiten beure molta aigua i també tenir accés a ella per banyar-se, i necessiten molt d'espai, ja que arriben a recórrer fins a 50 km en un dia.

Al circ totes aquestes necessitats es veuen inhibides, de manera que els elefants pateixen greus problemes emocionals com estereotípies, apatia o depressió i, de físics com artritis i severes coixeses pel temps que passen encadenats o per veure's forçats a realitzar tantes postures antinaturals.

TIGRES

Són animals solitaris que viuen en parella durant l'època de cria. El seu territori es pot estendre fins a 180 km². La seva morfologia està dissenyada per a córrer, saltar, enfilarse i recórrer llargues distàncies. A més els agrada molt l'aigua i arriben a nedar grans distàncies.

Al circ són obligats a viure en gàbies de remolc buides i inerts amb altres tigres, o fins i tot amb altres felins, cosa que els causa gran estrès i frustració. No poden fer l'exercici que necessiten ni tenir accés a l'aigua per a nedar.

LLEONS

Són animals altament socials que viuen en grups de fins a 20 individus. Descansen i es relacionen amb altres durant el dia i s'activen a la nit. Els territoris en què viuen poden abastar més de 220 km².

Al circ viuen en petites gàbies en grups no triats per ells, cosa que els pot portar problemes en les relacions. Els obliguen a fer postures i accions antinaturals, com saltar en mig del foc. Pateixen molt pel soroll, el trànsit, la gent i la presència propera d'altres espècies.

HIPOPÒTAMS

Són animals semiaquàtics, amb un cos adaptat a una vida d'amfibi. Es passen moltes hores dins l'aigua. Viatgen cada dia uns 10km i són especialment actius a la nit, quan surten a pasturar, i viuen en grups de fins a 100 animals.

Al circ estan sols, disposen d'un espai molt restringit, no poden pasturar i a més són obligats a realitzar comportaments antinaturals. No poden ficar-se a l'aigua, que és una de les activitats que necessiten i més els agraden, com a molt reben de tant en tant una dutxa amb una mànega o els fiquen en una banyera minúscula.

GIRAFES

A la natura són gregàries i pacífiques, viuen en grups de diversos individus i recorren amplis territoris buscant menjar, ja que tenen una dieta molt especialitzada a base de fulles i brots de les copes més altes dels arbres.

A causa de la seva grandària, el seu transport i allotjament resulta bastant complicat, i com que a més són difícils de domar, el seu espectacle es limita a fer-los donar voltes a la pista.

La llista d'animals utilitzats en el circ és bastant llarga: babuïns, camells, dromedaris, llames, zebres, cocodrils, foques, lleons marins, óssos,... i tots pateixen igual la manca de llibertat i la violència dels ensinistraments circenses.

COM ELS TRACTEM?

Els animals en els circs poden provenir de criadors, haver estat capturats fa anys en el seu hàbitat natural, o haver nascut en el propi circ. A tots els animals els obliguen a realitzar accions i adoptar postures impròpies de la seva espècie i la seva fisiologia. Tant és si pertanyen a espècies salvatges com a les considerades domèstiques, als animals usats als circs els lleven la llibertat i els obliguen a passar la seva vida en petits espais. No poden moure's com volen impedit-los desenvolupar els seus comportaments naturals, la qual cosa els causa problemes per estrès i malalties.

Els animals no fan voluntàriament les conductes i les acrobàcies que veiem als circs. Per aconseguir-ho primer els reprimeixen els seus comportaments naturals i després els obliguen per la força a fer-ne els trucs circenses. Per a sotmetre'ls, els ensinistradors utilitzen tècniques violentes o de privació d'aliments, d'espai o de companyia i fan ús d'eines de càstig que amaguen molt bé als espectacles fins que els animals aprenen què els passarà si no fan el que els diuen.

QUÈ SÓN ELS DELFINARIS?

Els delfinaris, ja estiguin en parcs zoològics o dins de parcs aquàtics, són centres que mantenen cetacis en captivitat dins d'uns tancs de formigó i vidre. En la majoria de casos, els animals han de participar en espectacles cada dia, que són la base de l'entreteniment de les visites, a més de sessions de fotos i un altre tipus d'interaccions dins de l'aigua.

QUINS ANIMALS S'USEN?

DOFINS

Són mamífers marins que viuen als mars temperats i càlids de tot el món. En estat lliure recorren desenes de quilòmetres cada dia, desplaçant-se a velocitats de fins a 40 km/hora i s'arriben a submergir fins a 90 metres sota l'aigua. Respiren a través de l'espíacle, un forat que tenen al cap, i per a això surten a la superfície cada 2 minuts, encara que poden arribar a aguantar la respiració durant 15 minuts. Són molt actius i la seva respiració és conscient, per això quan dormen continuen utilitzant la meitat del cervell i mai no deixen de nedar.

Viuen en grups molt units de desenes d'individus, alguns dels quals romanen junts durant tota la vida. S'han observat grups de fins a 1000 dofins!!! Dintre dels seus grups, cooperen per a alimentar-se, comparteixen el menjar i s'ajuden entre ells sempre que poden. La cria dels nadons dura un any, durant el qual els i les petites mamen de les mares.

Exploren i reconeixen l'entorn a través de l'ecolocalització: un sistema d'ones que emeten des del cap amb un òrgan anomenat meló i que reboten quan xoquen amb qualsevol superfície oferint informació sobre la mida, la forma i el lloc de l'objecte en qüestió.

Els dofins són molt juganers. A la superfície de l'aigua colpegen amb la cua, salten i juguen amb les onades que fan les grans balenes, però passen la major part del seu temps relacionant-se amb l'entorn sota l'aigua. Són animals prou amistosos amb altres espècies i se'ls ha vist en companyia d'altres cetacis, també amb taurons i tortugues de mar.

ORQUES

Són animals altament socials que interactuen entre si, amb una gran cohesió familiar. Les orques mantenen una estructura social matriarcal, sent la femella més adulta la cap del grup i l'encarregada de transmetre les experiències i habilitats a les generacions següents.

El nombre d'individus i la seva cohesió dependrà del tipus d'orques, distribució geogràfica i alimentació. Hi ha grups molt grans que mantenen una estructura familiar molt forta, solen estar formats per la matriarca, les seves cries i la descendència d'aquestes. Pot incloure fins a quatre generacions dintre del mateix grup familiar, seguint unides tota la vida.

Els grups més grans utilitzen tècniques cooperatives amb una sincronització impressionant per a proporcionar-se el menjar. Després comparteixen l'aliment i els individus més experimentats ensenyen els joves les tècniques que entren. Igualment, cada grup d'orques té les seves tradicions, costums i dialectes, diferents segons la localització geogràfica i que es transmeten de generació en generació.

El seu sistema de comunicació pot ser considerat un llenguatge semblant al nostre. Cada bandada té la seva pròpia manera de parlar amb uns sons que només saben fer elles. Les cries aprenen la manera de parlar del seu esbart escoltant a les mares i a la resta del grup, però també aprenen com parlen als altres esbarts amb què es relacionen.

Com la resta de cetacis odontocets, tenen dents, i les orques en captivitat pateixen molts problemes dentals a causa de l'estrès que les fa mossegar les parets del tanc o regurgitar o vomitar amb freqüència.

BELUGUES

Aquests cetacis solen formar grups petits, que varien entre dos i vint-i-cinc individus, amb una mitjana de deu integrants. Tot i que els hi diuen "balenes blanques" no són balenes i neixen grises, aclarint-se entre els 5-12 anys.

Són animals cooperatius i sovint organitzen grups per caçar, fent-ho de forma estructurada i coordinada. Dins dels grups són animals molt sociables que solen perseguir-se els uns als altres, ja sigui jugant o empaitant-se, i sovint es freguen entre ells.

Per a comunicar-se entre elles produeixen sons d'alta freqüència i utilitzen el sistema d'ecolocalització, com la resta de cetacis, així com per mobilitzar-se i localitzar preses. Les belugues són molt xerraires.

Les belugues són animals molt curiosos. També són molt juganeres i utilitzen objectes trobats a l'aigua com fustes, plantes, peixos morts i bombolles que creen elles mateixes.

Viuen exclusivament a les regions àrtiques i subàrtiques de Rússia, Groenlàndia i Amèrica del Nord.

COM ELS TRACTEM?

QUÈ ELS PASSA QUAN ELS POSEN DINS ELS DELFINARIS?

Els cetacis són individus sociables que viuen en grups amb forts vincles afectius. Molts dels que són als delfinaris, arreu del món, han estat capturats al mar quan eren petits. Altres, ja han nascut captius. A molts els separen de les seves famílies, de vegades els tornen a ajuntar passat el temps, però sempre els fan viure en grups artificials.

Als delfinaris, els cetacis, viuen en grups massa petits i fets una mica a la babalà amb individus de diferents orígens, sense cap parentiu i, de vegades, fins i tot de distintes espècies, pensant només en el benefici econòmic. Com que als tancs no tenen cap estímul i no hi ha res nou a descobrir acaben per no fer servir la seva ecolocalització, que és un sistema d'orientació que tenen alguns animals enviant vibracions que reboten en els objectes que hi ha i en rebre-les de tornada l'animal que l'ha enviat pot imaginar-se l'objecte i orientar-se en la foscor. Sovint el seu entorn és tan sorollós -a causa de les bombes d'aigua i els filtres o la música dels espectacles- que afecta les seves oïdes.

Hi ha delfinaris on obliguen als dofins, les orques i les belugues a fer espectacles per a entretenir les persones humanes. Perquè facin els salts i postures que no són naturals en el seu comportament, els fan passar gana i només els donen de menjar quan ho han fet bé.

Com tots els animals captius, els cetacis s'avorreixen profundament, no tenen prou estímuls ni fan prou exercici. Presenten moltes estereotípies i problemes físics derivats de l'estrès i la frustració. Als tancs de ciment, petits i poc profunds, només poden nedar en petits cercles i poden caure en depressions. Degut a les condicions de vida, alguns cetacis es tornen agressius entre ells i els han de medicar per controlar-los. Megen una dieta pobre en nutrients perquè només els donen peix mort i congelat. Això fa que els hagin de donar suplementes de vitamines. El peix congelat no aporta suficient quantitat d'aigua als animals, així que de vegades han d'hidratar els dofins a la força. Molts moren molt joves i l'esperança de vida dels que sobreviuen pot reduir-se a la meitat o més. Els dofins en captivitat rarament viuen més de 20 anys.

QUÈ SÓN ELS ESPORTS AMB ANIMALS?

Els esports amb animals són aquells esports en els quals els animals hi participen encara que no vulguin. Hi ha esports en els quals l'objectiu és matar l'animal com en el tir al colomí o la cacera de conills, d'altres que s'obliga els animals que facin coses com les curses de camells, el tir i arrossegament, l'hípica o el múixing; i uns altres en què els animals els usen per a donar suport a les persones humanes com el polo o el horseball.

L'esport és una activitat sana que les persones humanes hem de practicar sovint degut a la forma de vida que duem en les societats modernes. El nostre cos necessita exercitar tots els músculs per a mantenir-nos en plena forma física i mental. Com que passem moltes hores assegudes en cadires a l'escola i a la feina ens cal dedicar unes hores setmanals a fer esport.

El mateix els passa als animals no humans que conviuen entre els éssers humans, amb la diferència que a ells no els deixen fer l'exercici que necessiten per a sentir-se bé i feliços i els esports que els fan practicar sempre són els que els interessa als i les humanes per a gaudi propi, sense tenir en compte els interessos dels animals i els efectes en la seva vida i la seva salut.

QUINS ANIMALS S'USEN?

En els esports s'usen moltes espècies animals com ara els coloms, els camells, els bous, els elefants... Però els que s'usen amb més freqüència són els cavalls i els gossos que abasten diferents modalitats segons el que els obliguin a fer.

CAVALLS

Són animals força curiosos, tímids, tranquils i porucs. Tenen forts instints de fugida. La seva primera reacció davant d'una amenaça és espantar-se i fugir.

Són animals socials que estableixen vincles d'unió amb individus de la seva pròpia espècie i amb altres animals, inclosos els humans. Es poden comunicar de diverses formes, amb vocalitzacions i renills de diversos tons, mitjançant l'empolainat mutu i el llenguatge corporal. Quan són tancats sense companyia, i sense fer exercici i rebre l'estimulació adequada, poden desenvolupar el que s'anomena vicis d'estable, diversos mals hàbits d'origen psicològic, entre els quals s'inclou la masticació de les fustes, donar coces a les parets, caminar cap endavant i cap enrere, entre d'altres problemes.

El sentit més desenvolupat dels cavalls és l'olfacte. Serveix per a ensumar el perill i per a reconèixer els i les seves companyes de bandada o les seves amistats d'altres espècies. L'oïda també està molt desenvolupada i poden captar sons imperceptibles pels éssers humans.

Passen la major part del dia, al voltant de 16 hores, pasturant. En llibertat se'ls pot veure als prats pasturant durant hores perquè el seu sistema digestiu està preparat per menjar a poc a poc i sovint. És fàcil imaginar com n'és de difícil per als cavalls passar més de 20 hores al dia tancats en una quadra.

Els cavalls del grup es tenen cura els uns dels altres i es netegen entre ells reforçant els vincles afectius. Els animals posen el cap d'un d'ells contra la gropa de l'altre, i es netegen amb les dents i es fan massatges a diferents zones del cos.

Dins l'arment les eugues més grans són les que posen ordre entre els poltres quan aquests fan entremaliadures o quan emprenyen massa els seus i les seves companyes. Les mares són molt curoses amb els seus i les seves filletes, les netegen, les ensumen, les acaronen i les eduquen, a més d'alletar-les. Entre elles també mantenen llaços d'unió per a tota la vida. Les amistats són profundes, íntimes, fermes i duradores.

GOSSOS

Els gossos són animals sensibles, molt sociables i intel·ligents. Els agrada viure en grups i estar acompanyats. Saben com comportar-se amb els altres gossos i éssers humans de la seva colla i quines obligacions tenen. Aprenen molt ràpid les normes socials i això els facilita les relacions arribant a estimar i empatitzar amb individus d'altres espècies.

Els cadells aprenen a comportar-se observant els i les gosses adultes de la seva gossada i imitant-los. Quan fan les coses bé són recompensats amb afecte i amb jocs. I quan no es comporten com s'espera els rectifiquen amb lladrucs o ignorant-los, i també els marquen mossegant fluixet.

Com la majoria d'animals els gossos tenen un sistema nerviós complex que els permet sentir alegria, por, dolor, ansietat, etc. i alguns dels seus sentits més importants estan més desenvolupats que en d'altres animals no humans i humans.

COLOMS

Els coloms són unes aus molt intel·ligents, amb consciència i molt adaptables. Tenen una vida mitjana de 5 anys degut als perills que hi ha a les ciutats i als pobles on viuen.

La seva capacitat d'orientació les fa estar en els primers llocs del rànquing d'aus. Utilitzen la vista, l'olfacte, la seva capacitat per sentir el camp magnètic i el reconeixement d'espais coneguts com carreteres o rius per orientar-se.

Poden memoritzar fins a 600 cares de diferents espècies i són capaces de respondre a seqüències d'accions de causa-efecte, que vol dir que saben que determinades accions fan que passin determinades coses. Poden comptar i aprendre normes abstractes igual que ho fan els primats.

Els coloms trien parella per a tota la vida, és a dir, són monògams. Sempre estan junts i quan un dels dos mor fan un període de dol. Són mares i pares entregades. Tant la mare com el pare s'encarreguen per igual de la incubació dels ous i de la cria dels colomins. Surten per torns a buscar menjar, després els alimenten i els mantenen calents.

Els colomins neixen amb 14 grams de pes i en un mes poden arribar als 300 grams. El seu creixement és dels més ràpids del regne animal. Quan surten del niu ja estan totalment preparats per a buscar-se la vida.

Aquestes aus són força velocs. Poden volar a una velocitat mitjana de 80 km/h encara que alguns coloms han arribat als 140 km/h. També tenen molta resistència i poden volar grans distàncies, arribant a recórrer 1800 km per tornar a casa. És famosa l'habilitat que tenen els coloms de retornar i trobar la seva llar.

COM ELS TRACTEM?

CAVALLS

Els esports amb cavalls com l'hípica, la doma, el rodeo, el polo, el tir i arrossegament o el trot suposen violència, abús, explotació i mort per als animals. Per tal de poder fer els exercicis i les conductes antinaturals que els exigeixen els sotmeten a uns entrenaments molt durs que s'acosten a la tortura. Els tracten com si fossin coses i no com a éssers que senten dolor, por i plaer. Més aviat els consideren eines per a poder guanyar premis i prestigi.

Per a entrenar-los s'usen estris de ferro i de fusta que els fan moltíssim mal. Moltes de les accions d'entrenament els provoquen greus ferides a diferents parts del cos, importants lesions cervicals i molt dolor i por. Així és com els cavalls aprenen a obeir les ordres dels i les genetes. I quan deixen de ser rendibles són enviats a l'escorxador per convertir-los en menjar o són abandonats i moren de gana i set.

GOSSOS

Els trineus de gossos o múixing és una activitat on els gossos són usats com a força de tracció per a moure un trineu o a esquiadors. Es practica sobre neu o sobre terra i pot fer-se amb trineu, esquís, bicicleta, patinet, tricicle o carro. Depenent del vehicle són necessaris entre un i dotze gossos per lligar-los al tir. El múixing també es practica com una activitat turística.

Els gossos usats per a tirar dels trineus, o altres vehicles, han de ser grans i resistents, per això es crien races específiques per a aquest esport. En països amb forta tradició en curses de trineus, com ara el Canadà, els cadells que no tenen prou energia i força són rebutjats o eliminats, fins i tot els maten d'un tret.

L'entrenament dels gossos comença quan són ben petits, posant-los els arnesos i fent-los arrossegar petits objectes per anar-los acostumant. Cap als sis o set mesos els fiquen a un equip de gossos de tir i cap als 12 mesos comença l'entrenament de debò. Els entrenaments han de servir perquè els gossos acceptin anar lligats amb tirs de fins a 12 gossos, arrossegant grans pesos durant llargs recorreguts sobre terrenys força durs i a altes velocitats. Aquests animals poden ser obligats a recórrer fins a 130 km en un dia a velocitats de 23 km per hora.

Quan no estan entrenant o competint, que és la majoria del temps, molts dels animals passen el dia, i de vegades la nit, lligats sobre la neu. Malgrat que, en ocasions se'ls proporciona una flassada o palla o fins i tot una caseta, han de romandre sota unes condicions climàtiques extremes de fred i neu. D'altra banda, en estar lligats, el seu espai acaba brut de pipis i de caques.

Participar en aquestes curses demana moltíssim esforç i entrenament. En algunes situacions la salut dels gossos es veu compromesa pel sobreesforç que els obliguen a fer i és freqüent que pateixin tendinitis, esquinços, fractures d'ossos o que emmalalteixin per deshidratació, fred, massa calor o pateixen diarrees o úlceres d'estómac que els provoquen hemorràgies internes. Els peus dels animals també pateixen força i poden danyar-se pel gel o les llargues distàncies recorregudes.

Durant la temporada baixa, molts d'aquests animals viuen en condicions deplorables, sense l'atenció i alimentació apropiada, com a simples objectes "emmagatzemats".

COLOMS

Les modalitats considerades esportives en què s'usen coloms són d'una violència extrema. En el tir al colomí l'objectiu és matar d'un tret els colomins, guatlles i altres aus de mida petita, que llancen a l'aire a mà o amb un canó especial. Són animals jovencells sense cap pràctica de vol i criats en les pitjors condicions o aconseguits en caceres d'aus urbanes. Just abans de llançar-los a l'aire se'ls arrenquen algunes plomes perquè sigui més fàcil matar-los.

La columbicultura és la pràctica que utilitza els coloms per a fer concursos de mascles basats en la seva sexualitat. Els coloms mascles han d'aconseguir quedar-se amb la femella el major temps possible. La coloma és tractada igual que una pilota en un partit de futbol.

En els concursos de pica, una modalitat de la columbicultura, es deixa anar una coloma amb una ploma blanca ficada a la cua i de seguida es deixen anar fins a 100 coloms amb les plomes pintades per a saber quin és el colom guanyador. Durant dues hores i mitja els coloms assetjaran la coloma per tal d'aconseguir la seva atenció. En el transcurs del concurs, els mascles picotegen el cap de la femella seguint el seu ritus natural d'aparellament i agredeixen els altres mascles per a dissuadir-los de festejar la coloma.

Les agressions a la coloma poden ser molt fortes i deixar-la malferida fins i tot arriben a matar-la. Si el concurs no ha acabat posen una altra coloma per tal de tenir els vencedors.

La columbofília és una altra pràctica en la qual obliguen a competir els coloms en curses d'ultra distància, obligant-los a fer grans recorreguts per tornar amb la seva parella que els han fet deixar al niu.

En la columbofília se seleccionen i crien coloms per fer-los competir en curses de velocitat o de fons. Aquesta pràctica es fonamenta en la capacitat innata que tenen els coloms per tornar al seu colomar quan se'ls deixa en llibertat molt lluny de casa seva. Els colomaires s'aprofiten de la seva gran orientació i el vincle afectiu que estableixen al seu niu d'origen per a obligar-los a fer curses.

Els coloms que utilitzen en aquestes curses, coneguts popularment com a coloms missatgers, són alimentats diàriament pels colomaires i els fan completament dependents d'ells, amb la qual cosa mai no han après on ni com obtenir aliment, aigua, ni quins són els perills fora del seu colomar. Durant les curses, el 50% dels coloms missatgers participants es perden i fora del seu entorn domesticat moren de gana, per ferides, accidents amb línies elèctriques, d'esgotament intentant tornar a casa o són presa fàcil de depredador.

QUÈ SÓN LES FESTES AMB ANIMALS?

A tots els pobles i ciutats de Catalunya i de l'estat espanyol se celebren festes molt boniques i divertides. En alguns d'aquests pobles utilitzen animals perquè les persones humanes s'ho passin bé, sense tenir en compte que els animals no es diverteixen gens ni mica en aquestes festes. En la majoria de casos, són festes molt antigues i moltes persones no volen deixar de fer-les tal i com les fan.

De ben segur que coneixes alguna d'aquestes festes. Et volem explicar què passa amb els animals que són obligats a participar-hi.

QUINS ANIMALS S'USEN ?

Els animals més utilitzats en les fetes populars són els bous, les vaquetes i els vedells. També trobem cabres, garrins, ànecs, oques, cavalls, ases, galls d'indi, rates, ocells i moltes altres espècies.

La majoria són animals herbívors, això vol dir animals pacífics i espantadissos que viuen en grups per a protegir-se i no són agressius. Alguns, però, com els bous, poden defensar-se quan es veuen atrapats i sense escapatòria.

CAVALLS

Són animals força curiosos, tímids, tranquils i porucs. Tenen forts instints de fugida. La seva primera reacció davant d'una amenaça és espantar-se i fugir. Solen ser curiosos i, quan s'espanten, solen investigar un instant sobre la causa de la seva por.

Són animals socials que estableixen vincles d'unió amb individus de la seva pròpia espècie i amb altres animals, inclosos els humans. Es poden comunicar de diverses formes, amb vocalitzacions i renills de diversos tons, mitjançant l'empolainat mutu i el llenguatge corporal. Quan són tancats sense companyia i sense fer exercici ni amb una estimulació adequada poden desenvolupar el que s'anomena vicis d'estable, que són diversos mals hàbits d'origen psicològic, entre els quals s'inclou la masticació de les fustes, donar coces a les parets, caminar cap endavant i enrere, entre d'altres problemes.

El sentit més desenvolupat dels cavalls és l'olfacte. Serveix per a ensumar el perill i per a reconèixer els i les seves companyes de bandada o les seves amistats d'altres espècies. L'oïda també està molt desenvolupada i poden captar sons imperceptibles pels éssers humans.

En llibertat se'ls pot veure als prats pasturant durant hores perquè el seu sistema digestiu està preparat per menjar a poc a poc i sovint. És fàcil imaginar com n'és de difícil per als cavalls passar més de 20 hores al dia tancats en una quadra.

Entre tots els cavalls del grup, a més, hi ha un comportament de cura i neteja que reforça els vincles afectius. Els animals posen el cap d'un d'ells contra la gropa de l'altre, i es netegen amb les dents i es fan massatges a diferents zones del cos.

Dins dels arments, els grups d'eugues i cavalls, les eugues més grans són les que posen ordre entre els poltres quan aquests fan entremaliadures o quan emprenyen massa els seus i les seves companyes.

Les mares són molt curoses amb els seus i les seves filletes, les netegen, les ensumen, les acaronen i les eduquen, a més d'alletar-les. Entre elles també mantenen llaços d'unió per a tota la vida. Les amistats són profundes, íntimes, fermes i duradores.

ASES

Són animals tranquils, confiats i són força amistosos. Tenen una gran intel·ligència i són molt sensitius. Tenen un comportament reposat i tranquil, s'enfronten als perills.

Originaris de zones desèrtiques són molt resistents a les temperatures altes i la sequera, però toleren malament el fred i la humitat que es filtra sota la seva capa de pel. En aquests casos necessiten un bon aixopluc per tal de no emmalaltir de pneumònia o bronquitis.

Aquests mamífers tenen ben desenvolupats els sentits, sobretot els de l'olfacte i la vista. A més, tenen una gran memòria, que els permet orientar-se per zones per on han passat en algun moment de la seva vida.

Durant l'estiu, els rucs incrementen l'activitat nocturna i s'alimenten durant les nits, així eviten fer esforços durant les hores de més calor i s'estalvien la presència de mosques i altres insectes que tant els molesten.

Els rucs tenen fama de ser animals tossuts perquè són molt prudents i mai no faran cap acció que els pugui resultar perillosa.

Mitjançant fregaments i petites empentes es transmeten missatges entre ells i creen vincles afectius duradors. Són animals amb un llindar del dolor molt alt i no el demostren, cosa que fa pensar, erròniament, que no estan patint.

BOUS I VAQUETES

Els bous y les vaquetes són animals gregaris que necessiten estar a l'empara del seu grup per sentir-se segurs. Els toros anomenats de lídia són especialment excitables, temperamentals i nerviosos, i mostren sensacions de pànic si se'ls separa del seu grup social.

Pateixen un gran estrès i una intensa sensació de por pel simple fet de treure'ls del seu ambient natural i separar-los dels i les seves companyes de ramat, o quan es troben en una situació d'indefensió que no tenen capacitat de resoldre. També tenen propensió a sobresaltar-se davant moviments sobtats perquè els músculs dels seus ulls no són prou forts per a enfocar ràpidament la vista en elements molt pròxims i veuen malament. Els objectes que es mouen brusquement són els que més por els fan, ja que a la vida salvatge els predadors apareixen de manera brusca i sobtada.

ÀNECS I OQUES

Els ànecs y les oques són animals adaptats a l'aigua, la terra i l'aire que volen centenars de quilòmetres cada any en les seves migracions. Quan volen ho fan en formacions, de manera que redueixen la resistència a l'aire i poden arribar a volar a una velocitat de 95 quilòmetres per hora. Viuen en parelles o en grups amb forts llaços d'amistat.

Els ànecs són aus sociables que gaudeixen estant amb altres companys. Es passen el dia buscant menjar entre l'herba i a la superfície de l'aigua i dormen junts durant la nit. Els agrada la tranquil·litat i fugen al mínim senyal de perill.

Les oques són animals molt col·laboratius. Treballen juntes per assolir els objectius del grup. S'organitzen de forma que els integrants dels grup tinguin les mateixes responsabilitats i tasques, en l'ajut mutu i en no deixar ningú enrere. Es comuniquen constantment per a mantenir-se informades del que fan durant la migració.

S'aparellen de per vida i, si la parella mor, tenen un temps de dol igual com ho fem els éssers humans. Els ànecs i oques són també grans mares i pares. Porten els seus anegüets als millors llocs per nedar i menjar, encara que estiguin lluny del niu. La mare es treu amb molta cura el seu **plomissol** per acotxar els seus ous i mantenir-los estalvis i calentons.

COM ELS TRACTEM A LES FESTES?

En alguns casos, els animals són exhibits davant un públic sorollós i en llocs per on no estan acostumats a caminar; en d'altres, serveixen de mitjà de transport en dures i llargues jornades; alguns són assetjats per centenars de persones i gran cridòria fins que són capturats altre cop; en altres casos els utilitzen per fer demostracions de força, fent-los mal de manera directa. Tant en el cas del maltractament físic directe, que sol comportar la mort d'aquests animals, com per les condicions en què estan els animals i el maltractament psicològic i emocional que els infligeixen, està demostrat que els animals pateixen molt a les festes populars.

Correbous, toro embolat, bous a la mar, bou ensogat, jonegades,... en totes elles els bous, les vaquetes i els vedells són maltractats físicament i psicològicament, alguns d'ells

festa rere festa. Altres en acabar l'espectacle són enviats a l'escorxador.

En el transcurs de les festes amb bous, els animals són obligats a viure situacions que els provoca gran estrès i pànic. Primer els separen del seu grup social, els fiquen en un vehicle tancat que es balanceja, els mantenen aïllats en un lloc estrany, després els exposen a situacions noves en un ambient sorollós, els assetgen i persegueixen contínuament i no els permeten fugir. També els agredeixen tibant-los de la cua i les banyes, mantenint-los lligats amb cordes i donant-los estrebades violentes o posant-los boles de foc a les banyes que els provoquen cremades a la cara, als ulls i al cos.

En altres festes amb animals, els cavalls, rucs, ànecs, oques, cabres o garrins són sotmesos a assetjament, cops, estrebades, els immobilitzen, els lliguen cap per avall, els llencen des de campanars, els fan saltar sobre del foc i altres accions violentes que els provoquen pànic, estrès, trencament d'extremitats, cremades, i a alguns animals la mort involuntària.

QUÈ SÓN LES ATRACCIONS TURÍSTIQUES AMB ANIMALS?

Segur que quan vas de vacances t'encanta fer coses noves i diferents. I si són amb animals penses que molt millor perquè els animals t'agraden molt i és emocionant tenir-los ben a prop.

Les activitats que exploten als animals per a entretenir els i les turistes són una pràctica quotidiana arreu del món que perjudica greument els animals implicats i, en molts casos, arriba a afectar la continuïtat d'algunes espècies.

QUINS ANIMALS S'USEN?

Els animals explotats pel turisme varien segons l'indret del món en què ens trobem. Tigres, lleons, elefants, cavalls, rucs, camells, lloros, óssos, tortugues, dofins, falcons, mussols, àligues, micos, cocodrils,... A tots els mantenen en captivitat per fer espectacles, fer-los servir com a mitjà de transport o per fer-se fotografies amb ells. Rere aquestes pràctiques sempre hi ha algú que guanya diners explotant-los.

Els primats, les aus marines, els cetacis i les foques també poden trobar-se afectats pel turisme de masses durant els albiraments no responsables. Els lleons, les iguanes, els rinoceronts, els manatís, els elefants,... i tants altres animals de les sabanes són sovint assetjats en els safaris fotogràfics organitzats per empreses sense ètica que no respecten els animals i només volen guanyar diners i per turistes egoistes que volen obtenir la millor fotografia.

COM ELS TRACTEM?

En la majoria de les activitats on s'utilitzen animals, el que realment hi ha són individus segrestats del seu ambient, ubicats a un hàbitat artificial, que estan patint i són obligats a realitzar comportaments perjudicials i impropis de la seva espècie.

Els animals usats per entretenir les persones pateixen greus problemes sobre la seva salut física, psicològica i emocional. Les formes més extremes d'entreteniment els causen un immens sofriment i moltes morts. A més, aquesta forma d'explotació animal causa greus perjudicis a la biodiversitat i a la conservació d'algunes espècies.

L'expansió turística incontrolada i les deixalles generades pels i les turistes també representen un potencial risc per a la supervivència de la fauna local. Els mateixos hotels, albergs, càmpings i carreteres poden suposar un perill per a algunes espècies.

Els usos més freqüents que es fan dels animals per a entretenir éssers humans són els següents:

INTERACCIONS

Les interaccions amb animals les promouen particulars o empreses d'exploració animal com a activitats turístiques que ofereixen fotografiar-se amb animals salvatges, nedar o bussejar amb ells, passejar sobre les seves esquenes o muntar en carros i trineus tirats per animals.

Els animals salvatges no estan acostumats al contacte amb les persones humanes i, encara que els hagin fet néixer en captivitat, s'estressen, emmalalteixen i no tenen la vida plena que han de tenir. Per evitar possibles danys als turistes sovint els droguen amb sedants, els mantenen encadenats, els arrenquen les dents i les urpes o els precinten la boca.

En les activitats que impliquen animals domesticats els animals són explotats greument. Els forcen a fer llargues i dures jornades, en condicions climàtiques sovint extremes, portant-los als seus límits físics i sense suficients atencions veterinàries.

- Cafeteries amb animals salvatges
- Fotografies amb animals
- Nedar amb dofins
- Nedar amb taurons
- Nedar amb tigres
- Passejades amb grans felins
- Passejades amb estruç
- Passejades amb cavalls, rucs o carros
- Passejades amb camell
- Passejades amb elefant
- Trineus de gossos (Múixing)

ESPECTACLES

Els animals salvatges no són ni volen ser actors. Per aconseguir que un animal salvatge actuï és necessària la violència física o el xantatge amb menjar. Quan vegis animals en espectacles ja siguin els óssos ballarins, les serps dels encantadors, els lleons al circ, les aus rapinyaires en fires medievals o els dofins en els aquaris, ves més enllà i pensa en les seves condicions de vida, el seu entrenament i d'on han sortit.

En molts circs, parcs d'atraccions, espectacles de màgia, fires medievals, exhibicions de vol i altres actuacions utilitzen animals de moltes espècies pensant que així seran més

macos o divertits. Els animals, sovint, són forçats a realitzar trucs i comportaments propis dels éssers humans i totalment contraris a la seva naturalesa. Es tracta d'animals que han estat víctimes dels pitjors tipus d'abusos i que es passen la vida aïllats o encadenats. "Actuen" perquè saben perfectament que les conseqüències de no fer el que se'ls ordena són càstigs dolorosos.

TRADICIONS

Hi ha moltes tradicions arreu del món on s'usen moltíssims animals: curses de braus, rodeos, baralles de galls, curses de camells, de cavalls o d'estruços, empaitades i correbous, entre d'altres, on es porta als animals al seu límit físic, psicològic, emocional i, fins i tot, fins a la mort.

En aquests ambients els fan anar a llocs on no coneixen, han de caminar per terrenys que no estan acostumats a trepitjar, els fan coses que els espanta i els causa dolors i sempre hi ha un públic sorollós que es riu d'ells i es burla. En altres casos serveixen de mitjà de transport en dures i llargues jornades; altres vegades els utilitzen per fer demostracions de força, fent-los mal de manera directa. En qualsevol d'aquestes situacions els animals tenen por i pateixen molt.

- Corrides i festes amb bous
- El Palio de Siena (Itàlia)
- Elefants en els temples
- Encantadors de serps
- Lloros endevins
- Lluites de camells
- Pidolar amb elefants
- Óssos ballarins
- Baralles de porcs, cavalls i búfals d'aigua
- Plats típics
- Rituals religiosos
- Rodeos

CAPTIVERI

Molts dels centres que es fan dir "refugis, granges, etc." no solen ser més que un altre negoci d'explotació d'animals que, amb freqüència, capturen animals del seu estat salvatge, els crien, comercien amb ells o amb parts dels seus cossos i alguns, fins i tot, realitzen espectacles amb ells. Així doncs, elefants, cocodrils, serps i tortugues són víctimes també d'un engany als i les turistes.

Milions d'animals salvatges són exhibits en condicions artificials en zoològics i aquaris per tot el món. Generalment, les seves condicions de vida són pèssimes; els animals pateixen per culpa de l'amuntegament, la manca d'espai i d'estímul, per l'estrès i per la impossibilitat de dur a terme els seus comportaments naturals.

ALBIRAMENTS

Cada any s'organitzen 12 milions de viatges per observar animals en el seu estat salvatge, ja sigui en safaris o excursions per veure cetacis, aus, óssos, foques, lèmurs, lleons, iguanes, manatís o pingüins.

Els albiraments poden causar canvis comportamentals i psicològics en els animals i fins i tot afectar el seu hàbitat natural.

Els animals afectats passen més temps cercant amagatalls que menjant o descansant i, de vegades, es desplacen a zones sense tant aliment i amb més predadors naturals. A l'època de reproducció les visites humanes molesten a l'hora de l'aparellament i durant la cria és fàcil que els i les petites se separin de les mares per evitar el turisme. Algunes espècies, com els grans simis, poden contraure malalties humanes contra les quals no tenen defenses. Els hàbitats naturals dels animals també resulten perjudicats pel constant anar i venir dels i les turistes.

Per observar animals en la natura sense afectar-los s'han de seguir unes normes molt estrictes que cal respectar per damunt de tot.

SOUVENIRS

A la majoria de llocs turístics, ens poden oferir records sorprenents fets amb parts d'animals o els mateixos animals vius. Però ja sabem que encara que sigui legal la venda d'articles fets amb parts d'animals això no vol dir que sigui ètic adquirir-los.

Molts d'aquests objectes han estat obtinguts mitjançant l'explotació i la mort d'animals i, de vegades, la venda pot ser il·legal. Com que no podem saber-ho del cert el millor és triar records que no portin closca, banya, pells, plomes, dents, ossos i altres productes animals. En el cas dels productes derivats d'espècies en perill d'extinció, les nostres decisions poden ajudar a què no desaparegui l'espècie.

La venda d'ivori, és il·legal a l'estat espanyol i a altres llocs del món. Algunes joies, ulleres de sol i pintes estan fetes de closques de tortugues marines en perill d'extinció. Les pells de jaguar, lleopard, lleopard de les neus, guepard i tigre també estan prohibides, fins i tot, el "shahtoosh", la llana d'un antílop tibetà en perill d'extinció utilitzada per fer xals. Així mateix, qualsevol medicina tradicional asiàtica feta de parts de tigre, lleopard,

"musk", rinoceront o ós també són il·legals. Alguns tipus de caviar provenen d'espècies d'esturions que es troben en perill d'extinció.

La compra d'animals vius per a tenir-los a casa està prohibida en molts països. Molts dels animals destinats a la venda turística provenen de traficants que els capturen de la naturalesa; els altres són criats i explotats per a aquest fi. A més, les seves cures són molt específiques, costoses i mai no es podran satisfer les seves necessitats bàsiques fora del seu entorn natural. I ja sabem que les amistats no es compren!

QUÈ PASSA AMB EL MEDI AMBIENT?

El turisme, a banda d'implicar els animals amb els quals s'interactua, també afecta el seu medi ambient i les poblacions locals que conviuen amb aquesta fauna.

Les deixalles i les escombraries que generem després d'un dia de platja poden acabar amb la vida dels animals i fer del seu hàbitat un indret ple de perills.

Molts animals pateixen i moren a conseqüència de les deixalles en el seu medi. Els animals pensen que els residus plàstics són aliments i en ingerir-los obstrueixen la seva gola o el sistema digestiu causant la mort per inanició o malnutrició. Les escombraries es poden acumular a la panxa fent creure als animals que ja estan tips, llavors deixen de menjar i moren lentament de desnutrició.

Les aus marines ingereixen plàstics de manera selectiva, segons el color. Moltes moren ofegades. I quan alimenten els i les seves filles amb taps de plàstic, pensant-se que són menjar, els pollets moren asfixiats o van perdent pes a poc a poc i no es desenvolupen bé.

Les escombraries abandonades a la muntanya, selves i altres ecosistemes també afecta les espècies terrestres i fluvials. Les bosses de plàstic es queden atrapades a la gola dels animals, que deixen de menjar i moren lentament.

QUÈ SÓN ELS ZOOS I AQUARIS?

Els zoos i aquaris són espais on obliguen a viure animals salvatges que han estat segregats dels seus hàbitats o els han fet néixer en captivitat per a entretenir les persones i guanyar diners.

Diuen que fan la funció de preservar les espècies en perill d'extinció, malgrat que la majoria d'espècies que trobem als zoos i aquaris no estan en perill i dels animals que sí estan en perill d'extinció gairebé no fan tasques de reintroducció a la natura. També diuen que fan una tasca educativa envers el respecte als animals. Però, llevar-li la llibertat a algú perquè és bonic o diferent i obligar-los a viure en un lloc que no és casa seva, sense poder desenvolupar els seus instints i satisfer les seves necessitats comportamentals és educar en el respecte? Com si els nens i les nenes no distingíssiu ni sabéssiu què és el que els animals necessiten: llibertat.

De fet, els zoos i aquaris són empreses que tenen una col·lecció d'animals vius exposats al públic o que fan determinades activitats amb ells per a poder guanyar diners. Encara que pugui haver treballadors i treballadores que es preocupen per que els animals estiguin el millor possible, no podem oblidar que són negocis, i que si la gent no anés i pagués per entrar o per veure els espectacles, aquests llocs ja no serien rendibles i, per tant, acabarien tancant.

QUINS ANIMALS S'USEN?

Als zoos i aquaris hi ha centenars d'espècies diferents amb necessitats fisiològiques, biològiques, etològiques i climatològiques molt diferents que són obligades a viure en unes condicions que res tenen a veure amb la seva vida en llibertat.

A molts zoos i aquaris podem trobar elefants, lleons, àligues, tigres, girafes, llops, goril·les, hipopòtams, cocodrils, voltors, dofins, taurons, pops, peix escorpí,... i una munió d'altres espècies: grans, petites, mitjanes, amb plomes, escates, pèls, urpes, peülles, peus. Hi ha espècies provinents de llocs molt freds com els óssos polars o els pingüins. Altres originàries de climes humits i calorosos, com els elefants, els rinoceronts o les zebres. I unes altres de les costes com les foques o els lleons marins. També hi són molts animals que provenen del mar com els dofins, els taurons, els pops, les tonyines, els cavallets marins i moltes, moltes més espècies.

Cada espècie té unes necessitats climatològiques determinades: unes necessiten que faci molt de fred, altres que faci molta calor, altres que plougui tot l'any, altres que no plougui gaire. També tenen necessitats etològiques concretes: uns animals han de caminar o nedar moltíssims quilòmetres, uns altres necessiten volar, altres trepitjar el gel, enterrar-se a la sorra o trepar als arbres per aconseguir el seu menjar.

COM ELS TRACTEM?

Els animals als zoològics, sovint viuen en recintes o gàbies que són molt més petites que les seves llars en el medi silvestre. No poden fer les coses que farien normalment si estiguessin lliures com ara córrer, anar d'un lloc a un altre, triar les seves amistats, i ser-hi amb les seves famílies.

Milers d'animals viuen en zoos en ambients artificials amb pocs estímuls per a viure, sense res a fer i sense poder amagar-se de la vista del públic. Els animals, avorrits i frustrats, acaben fent comportaments anormals que repeteixen obsessivament i compulsiva, demostrant que la captivitat els pot tornar bojós.

Els zoos acostumen a fer molta propaganda dels naixements d'animals d'espècies que són molt tendres i boniques o de l'arribada de nous animals, però mai no anuncien tots els animals que moren cada any, molts d'ells per estrès, malalties o accidents. Tampoc no expliquen els nadons que maten perquè no tenen prou lloc per a ells.